БИЗНИС

ваш партнер во успехот

Дневен економски в

година 3
вторник 14 септември
број 577
20 денари
www.biznis24.com.mk

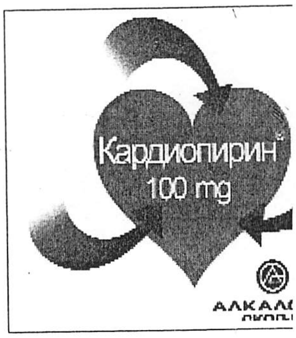

КОНФЕРЕНЦИЈА ВО ОРГАНИЗАЦИЈА НА МОТ И ММФ

Како да се најде работа за 210 милиони луѓе во светот ?

стр. 13

мби 10	2.270,19	- 0.94%
омб	110,00	0,15 %
мбид	2.486,62	- 0,09 %

ПРИВАТНИ МЕНУВАЧ

€	61.30	куп
	61.55	про
$	47.70	куп
	48.70	про
CHF	46.50	куп
	47.60	про

Банкарството не е само прибирање депозити и понуда на кредити

Деловните банки можат да бидат и посредници

Банките можат да бидат во улога на посредник при изнаоѓање и поврзување физички и правни лица кои имаат заеднички интереси. Тоа им го овозможува поседувањето огромна база на податоци, која како посредници можат да ја искористат како некоја форма на пазар кој поврзува две заинтересирани страни за сосема трет производ, кој не е во доменот на банкарското работење, туку е во доменот на интересите на физичките, односно на правните лица. Нормално, банките ова го работат за провизија

стр. 2-3

Со честите измени на законите

Расте несигурноста во работењето на фирмите

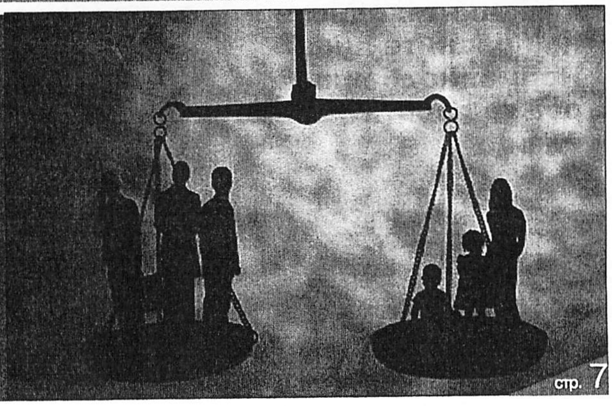

стр. 7

Светските банкари усвоија н правила н банкарски систем

БИЗН
www.biznis24.com

SORAVIA

Бриљијант
HACCP FSS 513568
www.brilliant.com.mk

СКОВИН ГИ НАМАЛИ ЦЕНИ НА ВИНАТА З 20 ОТСТО

БРОЈКИ

0

квадратни површина зафаќа но-
ја наменета за фарма за произ-
ја печурки на фабриката „Бонум"
новското село Драгоманце. Се
дува во халата да се произведу-
0 тони шампињони годишно, кои
одаваат свежи и конзервирани
шниот и странскиот пазар. Спо-
ите планови на компанијата, се
производството да започне за
сеци, а во иднина најавена е из-
на уште еден ваков објект. Пого-
од производите ќе биде наменет
, а со проширувањето се
и и уште 30 нови вработувања.
ата Бонум во Драгоманце работи
г години на преработка и конзер-
на зеленчук. Има ангажирано
00-тина постојано вработени
сезонски работници.

00

ци во Англија и Велс можат да
без работа, доколку министерот
нсии истрае во својот план за
ање на буџетската потрошу-
трошењето во јавниот сектор за
, предупреди денеска Федера-
а полицајците. На удар главно ќе
т полицајците во т.н. прва ли-
ние кои се први во судирот со
лното и противправното однесу-
општетството. Заменик министе-
Хоум офисот, задолжен за
ата Ник Робертс изјави дека
игурно не се знае, а најмалку
и во кој обем ќе биде намалува-
трошоците во полицискиот сек-
изјава за британските
иски станици тој рече дека со
от план за скратување на буџет-
олг се настојува да се изврши
вање на јавниот сектор, а во
чај полицијата, од преголемата и
на бирократија, за што ја обвини
ната лабуристичка влада. Вла-
етходно најави дека програмата
лување на јавната потрошувачка
ањата од буџетот ќе биде
на на 20 октомври.

0

иства на годишно ниво се слу-
Србија. Според официјалните
и овој тренд во последните го-
бележал пораст. Според подато-
републичкиот завод за
ка на Србија во земјата мина-
ина 1.376 лица се самоубиле. Во
бројката е 245, Војводина – 484
нтрална Србија со 892 извршени
иства.
авна причина за таквиот чекор
ите ги посочиле психичките про-

и исчезнале од полицискиот ма-
о загребачката населба Соб-
јави синоќа Хрватската радио и
ија. Под истрага се три лица, од
о е вработено во хрватскиот ми-
во за внатрешни работи. Порт-
на загребачката полиција,
Бикиќ изјавила дела истрагата ќе
повеќе лица.

Банкарството не е само прибирање депоз

Деловните бан
и посредници

Банките можат да бидат во улога на посредник при изнаоѓање и поврзување физички и правни лица кои имаат заеднички интереси. Тоа им го овозможува поседувањето огромна база на податоци, која како посредници можат да ја искористат како некоја форма на пазар кој поврзува две заинтересирани страни за сосема трет производ, кој не е во доменот на банкарското работење, туку е во доменот на интересите на физичките, односно на правните лица. Нормално, банките ова го работат за провизија

Пишуваат: м-р Зоран ТЕМЕЛКОВ
м-р Марија ГОГОВА

Голем дел од деловните банки кои функционираат во Република Македонија, и покрај тоа што имаат странски капитал во својата пасива, ги немаат активностите на западните деловни банки. Кажано со други зборови, ретко која деловна банка во Република Македонија вистински се стреми кон овозможување универзално банкарство за своите клиенти, независно од нивните маркетиншки „трикови", за разлика од деловните банки во развиените земји.

Финансискиот пазар познава три форми на посредување: депозитно, договорно и инвестициско посредување. Во депозитното посредување, водечки институции се комерцијалните банки, чија основна задача е поврзување на дефицитниот и суфицитниот сектор преку инструментите депозит и кредит. Современите текови на пазарот, предизвикува проширување и на доменот на активностите на банките. Банките се повеќе се вклучуваат во инвестицискиот менаџмент, советодавни услуги, брокерски услуги, потпишување на емисии од хартии од вредност. Ваквото проширување на активностите на банките не е со поголема ризичност отколку што тоа го прават специјализираните институции, туку е овозможено со способноста на банките да вршат диверзификација, анализи на различните ризици, да бараат колатерал, да вршат рационализација, имаат можност за надгледување и поставување ограничувачки клаузули, воспоставување и одржување долгорочни врски, поседуваат огромна база на податоци и слично. Сето ова не излегува од рамките на финансиската регулација, која ваквото банкарско работење во светски рамки го покрива преку моделот познат како универзално банкарство, кој се повеќе се проширува во законодавствата на земјите низ светот.

Ако тргнеме од основната дејност на банкарската институција како посредник, а тоа е посредување и поврзување на две страни – една од побарувачката, а друга од понудата (меѓутоа, преку банкарските производи најчесто депозити и кредити), иднината на комерцијалните банки им наметнува уште една нова, малку проширена, улога. Тоа е улогата на посредник во изнаоѓање и поврзување физички и правни лица кои имаат заеднички интереси. Зошто банките можат да ја вршат оваа дејност? Одговорот на ова прашање лежи во поседувањето огромна база на податоци, која банките како посредници можат да ја искористат како некоја форма на пазар кој поврзува две заинтересирани страни за сосема трет производ, кој не е во доменот на банкарското работење, туку е во доменот на интересите на физичките, односно на правните лица. Нормално, банките ова го работат за провизија.

Во Македонија, банките и покрај тоа што работат по прописите на универзалното банкарство, се уште ја немаат зачнато ваквата област на работење. Се појавуваат облици на интерно и по принципот на познанство, поврзување на лица, но се уште не постои официјална понуда на услуга која би нудела професионално поврзување на две или повеќе заинтересирани страни кои се понудувач и побарувач, а таа улога не мора да е на финансискиот пазар (засебно за свои производи или услуги независно од банката). Поедноставено, доколку лицето А е производител на автомобили, банката може да му излезе како посредник во пронаоѓањето потенцијални купувачи преку листа на лица кои бараат автомобилски кредити или слично. Секако, ваквата услуга наплатена за одредена провизија и спроведена со согласност на двете страни.

Овој пример е еден од најочигледните, меѓутоа што се случува кога станува збор за правно лице кое сака да инвестира, и притоа прибира понуди за набавка на потребните суровини или механизација. Тогаш комитентот ја започнува постап-

ти и понуда на кредити

ки можат да бидат

ката на пронаоѓање компании и изведувачи кои што ги нудат соодветните услуги и производи и непотребно ги троши своите ресурси. Од друга страна, деловните банки веќе знаат кои комитенти какви услуги и производи нудат, и за нивниот комитент би било многу поедноставно и поевтино доколку банката побара понуди од соодветните лица.

На ред е прашањето: Зошто банките би сакале да ја преземат улогата да бидат посредници за небанкарски работи? Најосновното е дека можат дополнително да заработат со ресурсите кои што веќе ги имаат (на пример, датабаза на комитенти и нивната дејност). Оваа база на комитенти и нивната дејност во една или друга форма постои во деловните банки и се што треба да направат е да ја допрецизираат. Исто така, доколку купопродажбата се врши помеѓу комитенти од иста банка, средствата нема да излезат од банката, туку едноставно, ќе го сменат сопственикот. Овие се две од најочигледните поволности за деловните банки. Оваа улога на посредник може уште повеќе да помогне кога се разгледува некоја апликација на наменските кредити. При разгледување на апликацијата, банката може да прибере понуди од своите комитенти и да ги препрати кон кредитобарателот. На тој начин, може да се намали можноста за малверзации, каде што наменскиот кредит не се користи за намената за која што е одобрен. Ваквата улога на деловната банка, каде што „наоѓа" работа за своите комитенти, може да привлече и други комитенти со што би ја зголемила својата клиентела. Има голем број клиенти кои подигнуваат ненаменски кредити со точна намена за средствата (ова се должи на неедуцираност или неспособност на клиентите или на недостаток на соодветни банкарски продукти).

При подигање на овие кредити, комитентите најчесто ја кажуваат намената (купување автомобил, реновирање на имот, одмор...). Во овој случај, банката би можела да излезе во пресрет и да ги поврзе соодветните субјекти врз основа на побараните и понудените продукти.

Од аспект на комит...

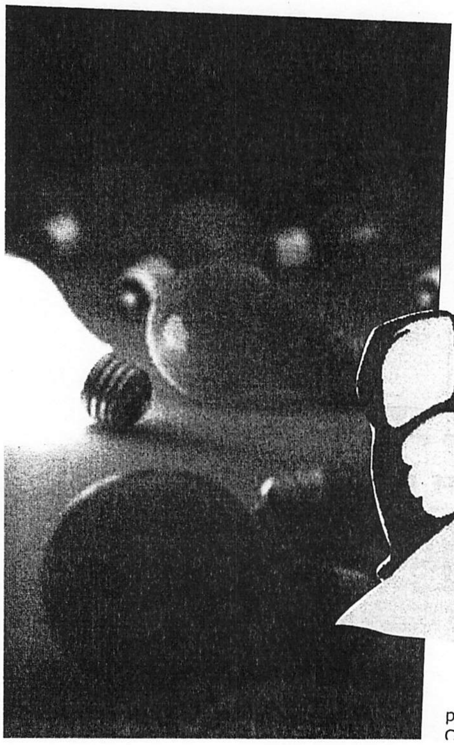

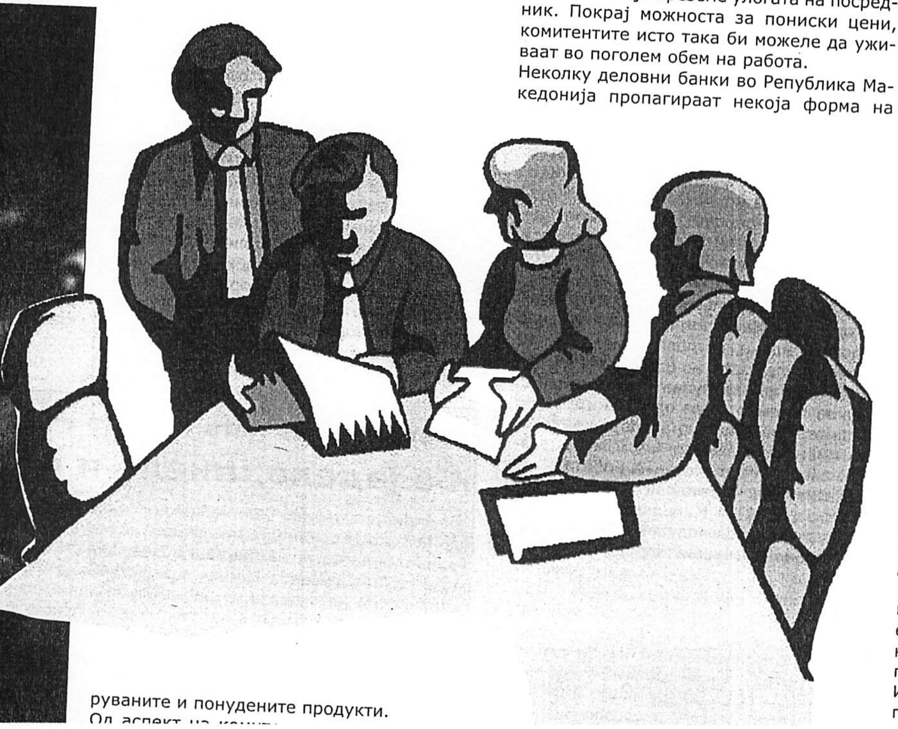

како и да ги намали трошоците, кога станува збори за договарање бизнис трансакции. Исто така, комитентите би можеле да добијат поповолни цени за потребните продукти и услуги, доколку нивната деловна банка ја преземе улогата на посредник. Покрај можноста за пониски цени, комитентите исто така би можеле да уживаат во поголем обем на работа.

Неколку деловни банки во Република Македонија пропагираат некоја форма на универзално банкарство само з... комитенти. Не може да се каже ... сирањето, исклучиво кон голе... тенти, е погрешно, меѓутоа, ... каже дека е голема грешка да ... вуваат малите клиенти. Може... клиенти сами по себе носат „... ходи за деловните банки, но се... тие што ги има во најголем број... поврзување може да има значит... тивен ефект врз работењето на ... банки. Големите клиенти не се т... имаат проблеми со ресурсите (у... жано), тие имаат и човечки и др... сурси за наоѓање соодветни до... Малите клиенти, пак, се тие кои... ограничени ресурси и каде што ... штеда на ресурси може да биде ... важност.

Може да се каже дека функција... ловните банки како посредници ... комитенти е еден од основнит... (ако не и основен), кои што банк... да го преземат доколку сакаат да ... со универзално банкарство. П... смеат да запоставаат ниту една к... клиенти. Општо е познато дека с... каат големите клиенти и тие се... уживаат во посебните погоднос... тоа, најосновната форма на униве... банкарство треба да биде доста... најмалите комитенти.

Доколку сакаме банкарскиот се... Република Македонија да се п... кон банкарските сектори на раз... економии, тој треба да започне с... на производи и услуги кои не с... поврзани со банкарското ра... Имено, деловните банките треб... прошират своето поле на дејств...